

теорији националне суверености по којој сувереност врши нација, а не грађанин (јер је нема) па му и не припада бирачко право, него бирачка дужност или функција. Зато се бирачко право не даје грађанима лично, него као органима који треба да изразе вољу нације и изаберу њене представнике. Бирачи су тако државни органи, служе једној државној потреби или, како каже Слободан Јовановић, стварају органе који су потребни за вршење једне државне функције па зато (по њему) не треба говорити о бирачком праву, него о бирачкој дужности или служби јер је бирање једна врста службе, надлежности. Међутим, иако је бирање служба која грађанима није дата у приватном него у државном интересу, Слободан Јовановић признаје да, када се говори о бирачком праву, мисли се на то да бирачи налазе лични интерес у тој служби а он се огледа у њиховом утицају на законодавне органе које бирају јер им је боље да ти органи буду под њиховим утицајем, него да не буду. Иако је бирање служба коју врше грађани у државном интересу, она може, а и не мора да буде обавезна јер је за сваку државу важно да буду изабрани њени представнички органи власти – законодавног тела, а мање је важно да ли у том избору учествују сви грађани или само неки од њих. Без обзира како се схвата, бирачко право је данас више право него дужност тако да је мало савремених држава (као нпр. Грчка и др) које санкционишу и прописују обавезу гласања. Раније је било више држава и устава који су прописивали обавезу гласања као рецимо Белгија али и неке друге државе (неки швајцарски кантони, Италија по Уставу од 1948. и сл.) Ова расправа око карактера бирачког права је данас превазиђена и из ње само произилази дилема да ли бирачко право треба да буде опште или ограничено. Ако се бирачко право схвата као лично право, онда је то основ за опште (неограничено) бирачко право, а ако се схвати као функција, онда би то било основ за ограничено бирачко право, мада преовлађује став да је то једно лично политичко право са којим грађанин учествује у политичком животу модерне државе. Основно питање које се поставља у вези бирачког права се односи на то ко може (или располаже) да гласа у изборима за представничке органе. У зависности од одговора на питање ком кругу грађана је дозвољено уживање бирачког права, уочавају се различити облици бирачког права.

а) Опште и ограничено бирачко право

Све данашње државе грађанске демократије признају бирачко право или